



Vaste Commissie voor Taaltoezicht
Warandeborg 4 – 1000 BRUSSEL

Brussel, 17 juni 2014

Uw brief van:
Uw kenmerk:
Ons kenmerk: 45.169/II/PN
[...]

[...]

Mijnheer de Burgemeester,

Ter zitting van 13 juni 2014 onderzocht de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT) in haar verenigde afdelingen een klacht ingediend omwille van het feit dat op verschillende straatnaamborden en op de stratenplannen van de stad Brussel de vermelding “rue de Ruysbroeck-Ruisbroeckstraat” staat. Volgens de klager bestaat er geen officiële vertaling van de naam “Ruisbroek” en moet deze naam in de Franse benaming van de straat op dezelfde manier vermeld worden als in de Nederlandse benaming.

*
* *

Op haar vraag om toelichting deed u aan de VCT mee:

- Het overgrote deel van de straatnamen zijn zeer oude straatnamen, waar voor de meeste de oorspronkelijke beslissing van het College van Burgemeester en Schepenen kan worden teruggevonden in de archieven van de Stad;
- De “Ruisbroeckstraat/rue de Ruysbroeck” werd gecreëerd bij beslissing van het College van Burgemeester en Schepenen van 29 april 1881;
- Sinds de jaren '70 worden alle door de Stad voorgestelde straatnamen overeenkomstig artikel 1, punt 4 van de Omzendbrief van 7 december 1972 betreffende de benamingen van openbare wegen en pleinen systematisch ter advies voorgelegd aan de Vlaamse en Waalse afdeling van de Koninklijke Commissie voor Toponymie;
- De stratenplannen van de Stad worden door private ondernemingen beheerd.

*
* *

Straatnaamborden en stratenplannen zijn berichten en mededelingen aan het publiek in de zin van de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (SWT).

In navolging van artikel 18 van de SWT stellen de plaatselijke diensten die in Brussel-Hoofdstad gevestigd zijn de berichten en mededelingen die voor het publiek bestemd zijn in het Nederlands en in het Frans.

Artikel 50 van de SWT bepaalt dat de aanstelling, uit welken hoofde ook, van private medewerkers, opdrachthouders of deskundigen de diensten niet ontslaat van de toepassing van deze gecoördineerde wetten.

*
* *

De VCT stelt vast, zoals blijkt uit wat volgt, dat er geen officiële Franstalige benaming bestaat voor de gemeente Ruisbroek.

De rechtsgrond voor het bepalen van de namen van de gemeenten is gelegen in de wet van 30 december 1975 (B.S. 23-1-1976) houdende :

1° bekrachtiging van koninklijke besluiten genomen in uitvoering van de wet van 23 juli 1971 betreffende de samenvoeging van gemeenten en de wijziging van hun grenzen (beter gekend als de fusies van gemeenten in de jaren '70) en

2° afschaffing van de randfederaties opgericht door de wet van 26 juli 1971 houdende organisatie van de agglomeraties en de federaties van gemeenten.

De Raad van State heeft dit duidelijk gesteld in zijn advies van 30 januari 2007 over een voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de schrijfwijze van de namen van gemeenten. De Vlaamse Regering wenste toen nog slechts één naam – de Nederlandse – te behouden voor de Vlaamse gemeenten, waarvan een veertigtal ook een officiële Franse naam (vertaling) hebben (bv. Aalst-Alost, Antwerpen-Anvers, Veurne-Furnes, Galmaarden-Gammerages).

In dit advies betwist de Raad van State de bevoegdheid van de Vlaamse Regering om, in uitvoering van het Vlaamse gemeentedecreet van 15 juli 2005 (dat bepaalt dat de Vlaamse Regering de schrijfwijze van de namen van de gemeenten en de deelgemeenten vaststelt) de namen van de gemeenten en de deelgemeenten vast te stellen zoals beoogd in een resolutie van het Vlaamse Parlement.

De Raad van State stelt dat de bevoegdheid tot het bepalen van de schrijfwijze van een naam niet meteen ook de bevoegdheid inhoudt om die naam zelf te bepalen of te wijzigen.

De namen van de gemeenten van het Vlaamse Gewest zijn op dit ogenblik bepaald op grond van de wet van 30 december 1975 houdende:

1° bekrachtiging van koninklijke besluiten, genomen in uitvoering van de wet van 23 juli 1971 betreffende de samenvoeging van gemeenten en de wijziging van hun grenzen;

2°afschaffing van de randfederaties opgericht door de wet van 23 juli 1971 houdende organisatie van de agglomeraties en de federaties van gemeenten.

Volgens de Raad van State kan de Vlaamse Regering dan ook de naam die krachtens deze wet aan elk van de gemeenten is gegeven, niet wijzigen. De Vlaamse Regering kan uitsluitend de schrijfwijze van de namen vastleggen. In zoverre het ontwerp van besluit nog slechts één naam – de Nederlandse – behoudt, stelt het niet slechts de schrijfwijze van de namen van de gemeenten vast, doch wijzigt het die namen. In die mate heeft het ontwerp geen rechtsgrond en kan het bijgevolg geen doorgang vinden.

De Raad van State stelt bijgevolg dat de wijziging van de naam van een gemeente niet aan de Vlaamse Regering maar aan de decreetgever toekomt, terwijl de Vlaamse decreetgever bovendien niet bevoegd is om de Franse naam van de gemeenten in het Nederlandse taalgebied die in de artikelen 7 en 8 van de gecoördineerde wetten op het gebruik in bestuurszaken zijn vermeld (d.w.z. de zes randgemeenten en de taalgrensgemeenten) op te heffen.

Na dit advies van de Raad van State heeft het Vlaamse Parlement geen initiatief meer genomen om voor de veertig Vlaamse gemeenten die in de bekrachtigingswet van 30 december 1975 ook een officiële Franse naam hebben een wijziging door te voeren. Dat betekent dat die gemeenten hun officiële Franse naam (vertaling) vastgesteld in de vermelde wet van 30 december 1975 (wet fusies van gemeenten) blijven behouden. Omgekeerd dragen een aantal gemeenten uit het Franse taalgebied in diezelfde wet een officiële Nederlandse naam (vertaling). (vb. Soignies-Zinnik, Tournai-Doornik, Lessines-Lessen, Mons-Bergen, Liège-Luik, Ath-Aat).

*
* *

Wat de huidige klacht betreft, is de naam van de gemeente bepaald in artikel 55 van het koninklijk besluit van 17 september 1975 houdende samenvoeging van gemeenten en wijziging van hun grenzen, bekrachtigd bij vermelde wet van 30 december 1975.

Vermeld artikel 55, zoals bekendgemaakt in het Frans en het Nederlands in het Belgisch Staatsblad, luidt:

« Art. 55. Les communes de Sint-Pieters-Leeuw, Oudenaken, **Ruisbroek**, Sint-Laureins-Berchem et de Vlezenbeek sont fusionnées en une nouvelle commune qui portera le nom de Sint-Pieters-Leeuw.

« Art. 55. De gemeenten Sint-Pieters-Leeuw, Oudenaken, **Ruisbroek**, Sint-Laureins-Berchem en Vlezenbeek worden samen gevoegd tot een nieuwe gemeente, genaamd Sint-Pieters-Leeuw.

De gemeente Ruisbroek heeft derhalve geen officiële Franse naam (vertaling). Sinds de bekrachtigingswet van 30 december 1975 is hierin geen wijziging gekomen.

De “Ruisbroekstraat” moet dan ook in het Frans vermeld worden met de benaming “rue de Ruisbroek”. De VCT acht de klacht ontvankelijk en gegrond.

Een afschrift van dit advies zal worden gestuurd aan de klager.

Hoogachtend,

De Voorzitter,

[...]